

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

Jongeren Info Life

tegen

De Morgen

Met een brief van 28 december 2016 dient de heer Peter De Langhe een klacht in namens Jongeren Info Life tegen De Morgen en DeMorgen.be. Aanleiding is een artikel van 3 december 2016, in de krant onder de titel *Anti-abortus en toch welkom op school. Jongeren Info Life mocht op het KTA in Edegem jarenlang lessen seksuele opvoeding geven*, op de website onder de titel *Anti-abortus en toch welkom op school : 'Dat kan toch niet'. Jongeren Info Life mocht op het KTA in Edegem jarenlang lessen seksuele opvoeding geven*. Geert Van Hecke, stafmedewerker journalistieke deontologie bij De Persgroep, antwoordt met een brief van 3 februari 2017, waarop Peter De Langhe repliceert met een brief van 9 maart. Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 1 juni 2017. Voor Jongeren Info Life woonden voorzitter Peter De Langhe, woordvoester Yannick Fonteyne en Ronald Zoutendijk, voorzitter van de Nederlandse organisatie Siriz, de hoorzitting bij. Voor de krant waren Geert Van Hecke en journalist Remy Amkreutz aanwezig.

DE FEITEN

Het artikel gaat over lessen seksuele opvoeding door Jongeren Info Life (JIL) op het KTA in Edegem en de beslissing van de schooldirectie en het bestuur van het Gemeenschapsonderwijs om die lessen stop te zetten. Het noemt Jongeren Info Life een antiabortusorganisatie die op de zwarte lijst van Sensoa staat.

Het Gemeenschapsonderwijs noemt de lessen in strijd met het pedagogisch project en de schooldirectie zegt dat ze niet op de hoogte was van de ware intenties van JIL.

Volgens de woordvoester van JIL voldeed de betrokken les niet aan de eigen standaarden, maar was de school de voorbije jaren altijd tevreden over de lessen. Ze omschrijft JIL volgens het artikel als prolife en zegt: 'Wij willen vrouwen ondersteunen en helpen om voor het leven te kiezen. Maar we zullen haar blijven respecteren, ook als ze een andere keuze maakt. In onze ogen heeft een vrouw in deze samenleving vaak geen keuzevrijheid, in die zin dat alleen abortus een optie lijkt'. In een apart kaderstuk schrijft de krant dat JIL zichzelf niet omschrijft als een antiabortusorganisatie.

Onderzoekster Joke Vandamme maakt zich zorgen omdat de site van JIL niet de objectieve informatie geeft waarop een vrouw met een ongeplande zwangerschap zou moeten kunnen rekenen.

Parlementslid Elisabeth Meuleman van Groen wil maatregelen van de minister van onderwijs. De minister verwacht dat scholen kritisch kijken met wie ze in zee gaan voor seksuele opvoeding.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

KLAGER noemt het artikel propagandistisch en zegt dat het geen juiste en objectieve informatie geeft. Het is gebouwd op veronderstellingen, veralgemeningen en onjuiste uitspraken en hangt een onbetrouwbaar beeld op van JIL. Andere media hebben het overgenomen, waardoor JIL imago- en financiële schade geleden heeft. Zo mag JIL geen lessen meer geven in het Gemeenschapsonderwijs.

De journalist vertrekt van het standpunt van Vlaams Parlements lid Elisabeth Meuleman, die vindt dat bepaalde organisaties niet welkom zijn in het Gemeenschapsonderwijs. Zij heeft de journalist gecontacteerd over de les in Edegem, en die heeft de informatie niet gecheckt.

Volgens het artikel bevat de website van JIL niet-objectieve informatie en verwijzen flyers naar twijfelachtige websites, maar de krant maakt niet duidelijk waarover het gaat. De boodschap van Meuleman wordt zo de hoofdtoon van het artikel, terwijl Vlaams Parlements lid Kris Van Dyck en een vertegenwoordiger van Katholiek Onderwijs Vlaanderen tijdens een debat na publicatie van het artikel geen bezwaren zagen.

Het artikel keurt de lessen van JIL a priori af door te spreken van een antiabortusorganisatie en zo het hele artikel te *framen*. Antiabortus is een zwaar beladen term, terwijl JIL binnen de letter van de abortuswet werkt. JIL komt op voor het leven en gaat ervan uit dat het ongebooren leven vanaf het begin beschermwaardig is. Het zal vrouwen niet aanmoedigen om abortus te plegen en vindt dat er vrouwen zijn die te snel voor abortus kiezen. Maar JIL respecteert in zijn lessen ieders meningsvrijheid, biedt advies zonder oordeel en distantieert zich van intimiderende methodes tegenover vrouwen die een abortus wensen.

Volgens het artikel voldoen de lessen van JIL niet aan de kwaliteitscriteria van goede relationele en seksuele vorming, maar de journalist verzwijgt dat die criteria niet komen van het ministerie van onderwijs, maar van Sensoa. JIL beroept zich op de methodieken en materialen van de Nederlandse organisatie Siriz, die voorlichtingslessen geeft op scholen om jongeren bewust en weerbaar te maken op het gebied van seksualiteit, relaties, onbedoelde zwangerschap en de waarde van menselijk leven. JIL geeft toe dat de ene les in Edegem niet voldeed aan de eigen standaarden, omdat ze niet volgens het draaiboek verlopen is. Maar het KTA Edegem heeft de afgelopen jaren de kwaliteit en neutraliteit van de lessen herhaaldelijk bevestigd.

De journalist haalt andere bronnen aan om de legitimiteit van JIL te ondermijnen, maar dat zijn geen primaire bronnen. Hij verwijst naar onderzoekster Joke Vandamme om de flyers en de website van JIL twijfelachtig en niet objectief te noemen en te schrijven dat ze antiabortus boodschappen bevatten, maar verzwijgt dat Vandamme lid is van de algemene vergadering van Sensoa, dat werkt vanuit een andere visie. De krant verwijst ook naar eerdere artikels over JIL, maar JIL aanvaardt die artikels niet, ook al heeft het er nooit een klacht tegen ingediend.

De krant uit ongegronde verdachtmakingen. Ze suggereert dat er een zwarte lijst van organisaties bestaat waarmee scholen niet mogen samenwerken, maar dat is geen lijst van het Ministerie van Onderwijs, maar van Sensoa. Ze bevat organisaties waarmee Sensoa zelf niet samenwerkt en zich van distantieert. Noch Sensoa, noch de minister van onderwijs zeggen dat scholen niet met JIL mogen samenwerken, terwijl de krant wel die indruk wekt.

De Morgen insinueert dat de website van JIL niet wetenschappelijk is, omdat er staat dat een abortus belangrijke lichamelijke, emotionele en psychische gevolgen kan hebben. Maar ook Sensoa meldt op zijn site dat men na een abortus klachten en problemen kan hebben.

De Morgen schrijft dat organisaties scholen soms om de tuin leiden en wekt de indruk dat ook JIL dat doet, maar JIL heeft nog nooit lessen aangeboden of gegeven zonder medeweten van de directie.

Vlaams Parlements lid Meuleman suggereert in het artikel dat de minister van onderwijs het spijtig vindt dat JIL de lessen gegeven heeft, maar dat heeft de minister niet gezegd. Minister Crevits heeft alleen opgeroepen om uit te kijken met organisaties die vanuit een andere visie vertrekken. Meuleman suggereert ook dat JIL de eindtermen niet respecteert, wat niet klopt.

Volgens klager verwacht Meuleman Jongeren Info Life overigens met een andere organisatie, Youth for Life, wat erop kan wijzen dat zij heeft gesproken op basis van foutieve informatie.

JIL vindt dat het geen loyaal wederhoor heeft gekregen. De journalist heeft wel uitgebreid met de woordvoester gebeld, maar het artikel geeft dat gesprek niet loyaal weer. Het interview ging vooral over de opdracht en de werking van JIL en over de manier van les geven, terwijl het artikel gaat over het dispuut rond het KTA in Edegem. JIL heeft ook niet kunnen reageren op de kritieken van de andere gesprekspartners. De woordvoester geeft wel toe dat ze correct geciteerd wordt, maar ze had veel meer gezegd dan dat. En wie alleen het niet-betalende deel van de website leest, ziet alleen de *framing* van De Morgen en niet de reactie van JIL.

DE MORGEN noemt het artikel een correcte weergave van de gebeurtenissen in het KTA van Edegem en van de manier waarop JIL door academici gesitueerd wordt. De vraag of JIL een 'antiabortus' dan wel een 'pro life' organisatie is, is een louter semantische discussie.

JIL focust in zijn klacht op zijn eigen inhoudelijke werking en vormingsaanbod, maar daarover gaat het niet. Het artikel gaat over het incident in het KTA van Edegem en de reacties daarop. JIL viseert overigens niet in de eerste plaats De Morgen, maar wel de manier waarop andere media het artikel hebben overgenomen. Maar dat is niet de zaak van De Morgen.

De krant zegt dat de bronnen goed gedocumenteerd en weergegeven zijn. Voor de zwarte lijst verwijst ze naar de website van Sensoa en naar mailverkeer met het kabinet van de minister van onderwijs, waarin de woordvoester schrijft dat 'Jongeren Info Life op de zwarte lijst van Sensoa staat, dat zijn organisaties die volgens Sensoa niet voldoen aan de kwaliteitscriteria'. Sensoa zelf vermeldde JIL in december 2016 op een lijst van 'Organisaties waarmee Sensoa niet samenwerkt (...) omdat het voorlichtingsaanbod van deze organisaties niet beantwoordt aan de kwaliteitscriteria van goede relationele en seksuele vorming'. Waar de journalist schrijft dat de lessen van JIL niet voldoen aan de kwaliteitscriteria, is het duidelijk dat het gaat om de inschatting van Sensoa. Feiten, standpunten en duiding zijn duidelijk gescheiden.

Zo geeft de krant ook de bevindingen van onderzoekster Joke Vandamme weer in een apart kaderstuk. Vandamme maakte een doctoraat over zwangerschapsafbreking, werkte mee aan een groot onderzoek naar seksualiteitsbeleving in Vlaanderen en analyseerde in 2016 een affichecampagne van JIL. Zij komt tot de bevinding dat JIL antiabortus boodschappen verspreidt, wat verschillende media overigens al in 2016 schreven op basis van verschillende bronnen, zonder dat JIL daarover klaagde. Er is wetenschappelijk onderzoek over JIL en een

journalist mag zich daarop beroepen. Het gaat niet om insinuaties. De journalist geeft weer waarop hij zich baseert en heeft ook de website van JIL onderzocht. De krant vindt het overigens denigrerend dat JIL de wetenschappelijke integriteit van Vandamme in twijfel trekt omdat ze in de algemene vergadering van Sensoa zit.

Ook de commentaren op de flyers en websites van JIL komen niet van de journalist, maar van afgevaardigd bestuurder Raymonda Verdyck van het Gemeenschapsonderwijs en van Vandamme. Dat blijkt duidelijk uit de manier waarop ze worden geciteerd of geparafraseerd en uit het bijhorende kaderstuk.

Hetzelfde geldt voor de standpunten van Vlaams Parlementslid Meuleman en Vlaams minister van Onderwijs Crevits, die verder voor hun rekening zijn.

De Morgen schrijft niet dat JIL scholen misleidt, zoals klager beweert. De krant schrijft wel dat in het verleden scholen soms om de tuin geleid werden, maar dat in dit geval de directeur op de hoogte was en bovendien tevreden was over de vroegere lessen van JIL.

Klager beweert dat het artikel JIL a priori afkeurt, maar toont dat nergens aan. De woordvoester heeft overigens uitgebreid de kans gekregen om te reageren en te antwoorden op vragen over de werking van JIL. Ze heeft zelf gezegd dat de les in Edegem niet voldeed aan de standaarden. Dat ze niet op alle andere geïnterviewden heeft kunnen reageren, is normaal. Een journalist moet niet continu heen en weer bellen tussen zijn gesprekspartners. Dat de reactie van JIL enkel in het betalende deel van de website staat, is geen argument. Wie in de krantenwinkel alleen de koppen en de inleiding leest, ziet ook niet alle reacties.

Wat mogelijke verwarring tussen Jongeren Info Life en Youth for Life betreft, wijst De Morgen erop dat de krant Youth for Life nergens vermeldt.

JIL beweert dat het schade geleden heeft door het artikel omdat het geen lessen meer mag geven in het Gemeenschapsonderwijs, maar dat kan niet kloppen. Het bestuur van GO! had al twee dagen voor de publicatie van het artikel beslist om JIL te weren, zoals afgevaardigd bestuurder Raymonda Verdyck overigens ook zegt in het artikel.

BESLISSING

De aanleiding voor het artikel is het dispuut over een les van JIL in het KTA van Edegem. De journalist heeft daarover verschillende bronnen gecontacteerd en geeft hun standpunten correct weer. De context, de citaten en parafrazeringen en het bijhorende kaderstuk maken duidelijk wie aan het woord is of op welke bron de journalist zich baseert. Dat geldt ook voor de passages over de zwarte lijst van Sensoa en de antiabortus boodschappen van JIL.

Het artikel laat de woordvoester van JIL aan het woord, die bevestigt dat ze correct geciteerd is. Dat haar volledige interview niet is weergegeven, is normaal in het kader van een artikel over een concreet voorval met verschillende geïnterviewden.

De journalist noemt JIL een antiabortusorganisatie. Hij baseert zich op het oordeel van wetenschapster Joke Vandamme over flyers en de website van de organisatie. In het artikel zegt de woordvoester van JIL dat JIL vrouwen wil ondersteunen en helpen om voor het leven te kiezen, een citaat dat ze niet betwist en een standpunt dat bevestigd wordt in de missie van JIL op de website van de organisatie, die als eerste punt vermeldt dat JIL tot doel heeft om op te komen voor de beschermwaardigheid van het ongeborn menselijk leven vanaf de

bevruchting. Op basis van die elementen is de Raad van oordeel dat het journalistiek geoorloofd is om JIL een antiabortusorganisatie te noemen.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is ongegrond.

Brussel, 22 juni 2017